

Бр. 112-01-269/2014-09
Датум: 29. 01. 2015. године
БЕОГРАД

На основу члана 246. ст. 1. и 2. Закона о раду ("Сл. гласник РС" бр. 24/05, 61/05, 54/09 и 75/14), репрезентативни синдикати: Синдикат запослених у социјалној заштити Републике Србије и Синдикат запослених у здравству и социјалној заштити Србије и Влада Републике Србије закључују

Посебан колективни уговор за социјалну заштиту у Републици Србији

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим посебним колективним уговором за социјалну заштиту у Републици Србији (у даљем тексту: Уговор), у складу са законом и ратификованим међународним конвенцијама, уређују се права, обавезе и одговорности из радног односа и по основу рада запослених у установама социјалне заштите, међусобни односи учесника овог Уговора, поступак измена и допуна овог уговора и друга питања од значаја за запослене и послодавца.

Члан 2.

Уговор се непосредно примењује у установама социјалне заштите чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и локална самоуправа.

Послодавац у смислу овог уговора јесте установа социјалне заштите (у даљем тексту: установа).

II. ПОСЛОВИ СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ

Члан 3.

Запосленом који обавља одређене послове на радном месту са повећаним ризиком може да се скрати радно време и при томе има права из радног односа као да ради са пуним радним временом.

Члан 4.

Послодавац је дужан да запосленом на радном месту са повећаним ризиком пре почетка рада обезбеди претходни лекарски преглед, као и периодични лекарски преглед у току рада.

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, послодавац може да га премести на друге послове који одговарају његовим здравственим способностима.

Члан 5.

На основу извршене процене ризика и стручне анализе, за радно место са повећаним ризиком, може да се као превентивна мера за безбедан и здрав рад утврди скраћено радно време, додатне једнократне паузе као и друге мере

Члан 6.

Радно време запосленог, у складу са законом, скраћује се сразмерно штетном дејству услова рада на здравље и радну способност запосленог, у складу са извршеном проценом ризика и стручном анализом службе медицине рада.

Дужина радног времена за групе послова, уколико се те групе послова обављају на радним местима која су утврђена као радна места са повећаним ризиком, утврђује се на основу следећих смерница:

1) I група послова - од 35 часова недељно, и то:

- (1) стални непосредни рад са душевним болесницима;
- (2) стални непосредни рад са лицима теже и тешко ометеним у менталном развоју и лицима оболелима од аутизма.

2) II група - од 36 часова недељно, и то:

- (1) стални непосредни рад са лицима умерено ометеним у менталном развоју;
- (2) стални непосредни рад са децом са поремећајима у друштвеном понашању у заводима за васпитање деце и омладине;
- (3) стални непосредни рад са старим лицима која имају психичке сметње, као и са непокретним и полупокретним лицима, смештеним у стационарима установа за смештај старих;
- (4) стални непосредни рад на прихвату и збрињавању лица која се нађу у скитњи (прихватилиштима);
- (5) стални непосредни рад на прихвату и збрињавању лица у установи за телесно-инвалидна лица са очуваним менталним способностима, у установи за слепа лица.

3) III група - од 37,5 часова недељно, и то:

- (1) непосредан рад на откривању, дијагностици, третману и праћењу корисника социјалне заштите у центрима за социјални рад и установама социјалне заштите;
- (2) стални непосредни рад са децом без родитељског старања у домовима за смештај деце.

4) IV група послова - од 38 часова недељно, и то:

- (1) стални рад у котларницама (ложионица на чврсто гориво) и рад у перионици;
- (2) стални рад ноћу (од 22,00 - 6,00 часова наредног дана) - ноћни чувар.

Скраћено радно време из става 2. овог члана, не може бити краће од 30 сати недељно.

Скраћено радно време из ст. 2. и 3. овог члана, сматра се радом са пуним радним временом.

Када се на радном месту појаве нове опасности или штетности, односно дође до промене нивоа ризика у процесу рада, у поступку измене или допуне акта о процени ризика, послодавац може да, након извршене стручне анализе, као превентивну меру за безбедан и здрав рад утврди скраћено радно време.

Члан 7.

Запослени који обављају послове на радном месту са повећаним ризиком, запослени са инвалидитетом или телесним оштећењем, професионално оболели, као и запослени који обављају послове на којима у складу са актом о процени ризика постоји могућност професионалног обољења, имају право на коришћење одмора за превенцију радне инвалидности, рехабилитацију и превентивну рекреацију у бањским и климатским лечилиштима, у складу са налазом службе медицине рада.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком има и друга права у складу са законом и овим уговором.

Општим актом послодавца регулисаће се начин остваривања права из става 1. овог члана.

Члан 8.

Запослени који је професионално оболео не може трпети никакву штету нити сносити било какве трошкове због тога што је професионално оболео.

Послодавац је дужан да професионално оболелом запосленом обезбеди радно место према радној способности, у складу са законом.

Члан 9.

Послодавац је дужан да запосленом са инвалидитетом обезбеди услове за рад на пословима и у радној околини према радној способности, у складу са законом.

Приправници

Члан 10.

Уговор о раду на неодређено или одређено време може се закључити са приправником ради оспособљавања за самостални рад, у складу са законом.

За време приправничког стажа приправник има право на плате у висини до 80 % од основне плате за наведене послове као и сва друга права из радног односа.

III. ОБРАЗОВАЊЕ И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

1. Образовање запослених

Члан 11.

Послодавац може, у складу са општим актом установе, упутити запосленог на додатно образовање у складу са законом и то:

- 1) ако има потребе за додатним образовањем запосленог;
- 2) ако премештај запосленог на други одговарајући посао, због потребе процеса и организације рада, захтева додатна знања и вештине за обављање ових послова.

Запослени и послодавац закључују уговор о финансирању образовања, којим се регулишу међусобна права и обавезе у вези образовања запосленог, односно обавезе након окончаног образовања у складу са законом.

2. Стручно оспособљавање и усавршавање

Члан 12.

Послодавац је дужан да у складу са законом стручном раднику и стручном сараднику, односно другом запосленом обезбеди услове за прописима утврђено стручно оспособљавање и усавршавање, које подразумева стицање знања и вештина, кроз акредитоване програме обуке за рад на одговарајућим пословима у социјалној заштити и друге облике стручног усавршавања у складу са прописима.

Запослени и послодавац закључују уговор о стручном оспособљавању и усавршавању из става 1. овог члана, којим се регулишу међусобна права и обавезе у вези стручног оспособљавања и усавршавања, односно обавезе након окончаног стручног оспособљавања и усавршавања.

Трошкове оспособљавања и стручног усавршавања за све запослене, за потребе послодавца у складу са Планом који доноси ресорни министар, сноси послодавац.

Члан 13.

Континуирана едукација се спроводи ради одржавања и унапређивања професионалних компетенција и квалитета стручног рада, као и напредовање, стицање и обнављања лиценце, у складу са законом којим се уређује социјална заштита.

Едукација из става 1. овог члана подразумева:

- 1) похађање акредитованих програма обуке,
- 2) учешће на стручним и научним скуповима,
- 3) учешће на семинарима, курсевима и другим програмима едукације.

Члан 14.

Послодавац упућује запосленог на стручно усавршавање према Плану усавршавања (у даљем тексту План), у складу са делатношћу установе, који предлаже директор послодавца у складу са одобреним годишњим програмом рада.

План који се односи на стручне раднике и стручне сараднике доноси се у складу са Планом развоја кадрова у социјалној заштити, који доноси министар надлежан за социјалну заштиту.

План који се односи на друге запослене код послодавца, доноси се у складу са потребама послодавца ради унапређења квалитета рада у установи.

Руководиоци организационих јединица установе дужни су да директору установе доставе предлог Плана до краја јуна текуће године за наредну годину, водећи рачуна о нивоу образовања запослених, области за које је запосленом издата дозвола за самостални рад (лиценца), као и пословима које обављају стручни радници, стручни сарадници и други запослени.

План из става 1. овог члана доноси управни одбор установе приликом усвајања годишњег програма рада установе и ставља запосленима на увид.

Члан 15.

Послодавац својом одлуком одобрава стручним радницима и другим запосленима који у складу са законом имају обавезу стицања и обнављања лиценце похађање акредитованог програма обуке односно континуиране едукације, ради обнављања дозволе за самостални рад (лиценце).

Члан 16.

Послодавац је дужан да свим запосленима који имају обавезу стицања и обнове лиценце, обезбеди благовремено и под истим условима право на континуирану едукацију у смислу члана 14. Уговора.

У случају да запослени прекине образовање, стручно оспособљавање или усавршавање дужан је да послодавцу надокнади све трошкове, осим ако је до прекида дошло услед оправданих разлога.

Члан 17.

Запослени кога послодавац упуту на стручно оспособљавање и усавршавање ради потреба процеса рада има право на накнаду трошкова: уписа семестра, полагања испита и набавку уџбеника, у складу са општим актом код послодавца

Члан 18.

Запослени са одговарајућом лиценцом, коме послодавац није благовремено испунио обавезе из плана послодавца у погледу стручног оспособљавања и усавршавања у складу са Планом и законом не може сносити последице.

IV. РАДНО ВРЕМЕ

1. Непуно радно време

Члан 19.

Послодавац је дужан да у року од 30 дана пре указане потребе запослене обавести о доступности послова са пуним и непуним радним временом оглашавањем обавештења на огласној табли установе.

Послодавац је дужан да пре објављивања обавештења упозна синдикат и размотри његово мишљење о оправданости послова са непуним радним временом.

2. Приправност и рад по позиву

Члан 20.

Ради обезбеђивања доступности услуга корисницима или обезбеђивања пружања услуга неодложних интервенција, установа уводи приправност и рад по позиву.

Трудници, мајци са дететом до три године живота, самохраном родитељу детета до седам година или детета које је инвалидно лице или лице умерено до тешко ометено у развоју може се одредити приправност и рад по позиву само уз његову писмену сагласност.

Члан 21.

Приправност је посебан облик рада ван радног времена код којег запослени не мора бити присутан у установи, али мора бити стално доступан ради извршења неодложне интервенције.

План приправности и одлуку о увођењу и обиму приправности доноси директор.

Запослени који је у приправности мора да обавести непосредног руководиоца о броју службеног телефона на који може бити позван.

Запослени се мора јавити одмах на посао ради извршења неодложне интервенције..

На приправност и рад по позиву примењују се одредбе закона којим се уређује социјална заштита и овог колективног уговора.

Члан 22.

Послодавац води евиденцију о прековременим сатима.

Члан 23.

Запослени за сваки сат који по налогу претпостављеног ради дуже од пуног радног времена (прековремени рад) има право на сат и по слободно.

Рад дужи од пуног радног времена месечно се прерачунава у слободне сате, које запослени мора да искористи у току наредног месеца. Запосленом коме због природе послова радног места не буде омогућено да у току наредног месеца искористи слободне сате, за сваки сат прековременог рада исплатиће се вредност сата основне плате запосленог увећано за 26%.

Право на додатак за прековремени рад утврђује се решењем послодавца које у образложењу мора да садржи разлоге због којих запослени не може да искористи слободне сате.

Члан 24.

За време проведено у приправности, кад запослени не ради, има право на увећану плату у складу са законом.

Приправност радним даном траје до 16 сати, а суботом, недељом и празником до 24 сата.

Сати за време приправности и рада по позиву за исти временски период се међусобно искључују.

V. ОДМОР И ОДСУСТВА

1. Одмор у току дневног рада

Члан 25.

Запослени има право на одмор у току дневног рада, дневни одмор и недељни одмор у складу са законом о раду.

2. Годишњи одмор

Члан 26.

Запослени има право на годишњи одмор у складу са законом и овим уговором.

Дужина годишњег одмора утврђује се тако што се законски минимум од 20 радних дана увећава по основу:

1) радног искуства:

- за сваке три године рада у радном односу - један дан;

- запосленом са преко 30 година проведених у радном односу или са преко 55 година живота и запосленој са преко 25 година проведених у радном односу или са преко 50 година живота – за 3 радна дана;

2) стручне спреме, сложености послова и одговорности:

- најмање један а највише три радна дана;

3) услова рада:

- за рад на пословима из чл.3. овог уговора - до 10 радних дана у складу са актом о процени ризика,

4) доприноса на раду на предлог непосредног руководиоца за:

- изузетне резултате рада – до пет радних дана;

5) социјалног и здравственог статуса запосленог:

- инвалиду рада - за три радна дана,

- родитељу, усвојитељу, старатељу или хранитељу са дететом до 14 година живота без обзира на број деце – за два радна дана,

- самохраном родитељу са дететом до 14 година живота - за три радна дана,

- запосленом који болује од професионалне болести - за пет радних дана,

- запосленом који болује од хроничне болести која захтева непрекидно лечење дужи од 20 дана годишње - за пет радних дана,

- запосленом који има дете са тешким физичким и менталним оштећењима – за седам радних дана;

6) контакта са корисницима:

- запосленом који је у непосредном контакту са странкама односно корисницима као и запосленом који ради у сменама, ноћу, суботом и недељом, а не остварују права на увећани број дана годишњег одмора по основу скраћеног радног времена - за три радна дана.

Самохраним родитељем у смислу Уговора сматра се родитељ који живи са најмање једним дететом, није у брачној или ванбрачној заједници, и који нема помоћи у издржавању детета од стране другог брачног друга или је та помоћ нижа од 50% минималне зараде у Републици утврђене у складу са законом..

Допринос на раду утврђује се општим актом послодавца.

Годишњи одмор по свим основама из става 1. овог члана не може трајати дуже од 35 радних дана.

Изузетно од става 5. овог члана, запослени који раде скраћено радно време и запослени из става 1. тачка 1) алинеја 2. имају право на коришћење годишњег одмора у трајању до 40 радних дана.

Члан 27.

Послодавац је дужан да на почетку године, а најкасније до 31. марта сачини план коришћења годишњих одмора запослених на основу захтева који су запослени дужни да доставе до 15. марта текуће године.

Руководиоци организационих јединица су дужни да благовремено сачине предлог плана коришћења годишњег одмора запослених груписан према пословима.

Општим актом послодавца утврђују се критеријуми на основу којих се утврђује право првенственог коришћења годишњег одмора .

Општим актом послодавца се може утврдити право на колективни годишњи одмор.

Члан 28.

Годишњи одмор чије је коришћење започето, може се прекинути само уз писмену сагласност запосленог.

VI. ПЛАЋЕНО ОДСУСТВО

Члан 29.

Запослени има право на плаћено одсуство у току календарске године, у следећим случајевима:

- 1) склапања брака – пет радних дана;
- 2) склапање брака детета - три радна дана по детету;
- 3) рођење детета – пет радних дана;
- 4) порођаја другог члана уже породице - један радни дан;
- 5) усвајања детета - пет радних дана;
- 6) теже болести члана уже породице - седам радних дана;
- 7) селидбе - два радна дана;

8) заштите и отклањања штетних последица у домаћинству проузрокованих елементарном непогодом или другом несрећом - пет радних дана;

9) учествовања на такмичењима и сусретима које организује синдикат - пет радних дана;

10) присуствовања седницама и семинарима државних органа, органа управе и локалне самоуправе, органа коморе, органа управљања у установи, органа синдиката у својству члана и сусретима радника социјалне делатности;

11) ради упућивања на превентивно-рекреативне одморе - седам дана

12) у другим случајевима утврђеним колективним уговором код послодавца.

Плаћено одсуство у свим случајевима из става 1. овог члана не може трајати дуже од 10 радних дана.

Запослени кога је послодавац упутио на додатно образовање, има право на плаћено одсуство сразмерно броју испита предвиђених наставним планом за ту годину и то:

- један радни дан за сваки испит ;

Поред одсуства из става 1. и 2. овог члана запослени има право на плаћено одсуство још:

1) због смрти члана уже породице - пет радних дана;

2) за сваки случај добровољног давања крви – два узастопна дана, рачунајући и дан давања крви.

Члановима уже породице у смислу овог члана сматрају се: брачни друг, деца, браћа, сестре, родитељи, усвојеник, усвојилац и старатељ.

Запослени кога је послодавац упутио на похађање програма обуке односно континуиране едукације има право на плаћено одсуство за све време трајања програма, односно за време неопходно за долазак у место у коме се спроводи програм обуке односно континуиране едукације и повратак у место рада.

VII. НЕПЛАЋЕНО ОДСУСТВО

Члан 30.

Послодавац је дужан да запосленом омогући одсуство са рада без накнаде плате (неплаћено одсуство) у случају смрти сродника који нису наведени у чл. 29. Уговора у трајању до 2 радна дана.

Послодавац је дужан да запосленом, на лични захтев, омогући неплаћено одсуство до пет радних дана и у другим случајевима утврђеним општим актом послодавца.

Члан 31.

Послодавац може на захтев запосленог, да запосленом омогући коришћење неплаћеног одсуства и у дужем трајању под условима утврђеним општим актом послодавца, нарочито због :

1) опоравка, путовања ради лечења запосленог које није обухваћено као право из обавезног здравственог осигурања;

2) учествовања на културним и спортским приредбама у својству извођача, стручним конгресима и конференцијама;

4) Ради неге теже оболелог члана породице у трајању до 25 радних дана,

5) Других разлога личне природе.

Неплаћено одсуство из става 1. овог члана може се одобрити највише једанпут у току календарске године.

Члан 32.

Писмени захтев за неплаћено одсуство запослени подноси непосредном руководиоцу најмање седам дана пре датума коришћења одсуства, изузев у случајевима болести или смрти члана уже или шире породице.

Члановима уже породице сматрају се лица из члана 29. Уговора.

Сагласност на неплаћено одсуство даје непосредни руководилац, а одобрава решењем директор установе, ако се одобреним неплаћеним одсуством не угрожава процес и организација рада.

Члан 33.

Запослени се може вратити на рад код послодавца и раније са одобреног неплаћеног одсуства.

VIII. БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

1. Права и обавезе

Члан 34.

Општим актом у складу са законом и овим уговором, уређују се права, обавезе и одговорности послодавца и запослених у вези са безбедношћу и здрављем на раду.

Члан 35.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду у складу са прописима о безбедности и здравља на раду, као и да за примену мера безбедности и здравља на раду обезбеди потребна финансијска средства.

Послодавац је дужан да обезбеди да опрема за рад буде прилагођена запосленом, а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту запосленог на раду буду благовремено и адекватно обезбеђена.

Члан 36.

Послодавац је дужан да изврши оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад.

За време оспособљавања из става 1. овог члана запослени има право на плаћено одсуство.

Трошкове оспособљавања за безбедан и здрав рад сноси послодавац.

Трошкове процене радне способности запослених у установи, ради утврђивања могућности одржања запослења, односно радног ангажовања сноси послодавац.

Члан 37.

У случају када запосленом прети непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању, као и да напусти радно место, односно радну околину.

Запослени није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу, нити чини повреду радне обавезе у случају из става 1. овог члана.

Члан 38.

Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика за сва радна места у радној околини, као и да утврди начин и мере за њихово отклањање.

Акт о процени ризика мора бити заснован на детаљном сагледавању свих технолошких и радних процеса и свих послова које обавља запослени и других услова рада на радном месту, средстава и опреме за личну заштиту запослених, препознавању и утврђивању свих опасности и штетности.

Акт о процени ризика нарочито мора бити заснован на резултатима предходних испитивања-мерења: радне околине, опреме и оруђа за рад, испитивања опасности (механичких у вези са карактеристикама радног места и коришћењем електричне енергије) и штетности које настају или се појављују у процесу рада (хемијских, физичких, биолошких, микроклиматских у погледу осветљености или климатских), штетности које проистичу из психичких и психофизичких напора, штетности које су везане за технолошки процес и организацију рада и других штетности у радном процесу при обављању послова и радних задатака одређених правилником, извршеним од стране правних лица са лиценцом у складу са прописима.

2.Послови са повећаним ризиком

Члан 39.

Запослени може обављати послове са повећаним ризиком ако испуњава следеће услове:

- 1) да има прописану стручну спрему
- 2) да испуњава посебне здравствене услове за рад на пословима са повећаним ризиком
- 3) да је предходно оспособљен за безбедан и здрав рад
- 4) да није млађи од 18 година
- 5) да није инвалид рада

Члан 40.

Запослена жена за време трудноће и мајка са дететом до три године, не може да ради на пословима са повећаним ризиком без њеног пристанка.

Послодавац не може запослену жену распоредити да обавља послове са повећаним ризиком који би могли да јој угрозе остваривање материнства.

Члан 41.

Запослени који обављају послове са повећаним ризиком, запослени са инвалидитетом или телесним оштећењем, професионално оболели, као и запослени који обављају послове на којима у складу са актом о процени ризика постоји могућност професионалног обољења, имају право на коришћење одмора за превенцију радне инвалидности, рехабилитацију и превентивну рекреацију у бањским и климатским лечилиштима према упутству медицине рада.

Општим актом се утврђује начин остваривања права из става 1. овог члана.

3. Представник запослених за безбедност и здравље на раду

Члан 42.

Запослени код послодавца имају право да изаберу најмање једног представника запослених за безбедност и здравље на раду.

Број представника запослених за безбедност и здравље на раду код послодавца и начин њиховог избора утврђује се општим актом.

Представника запослених за безбедност и здравље на раду код послодавца може да предложи репрезентативни синдикат, а ако има више репрезентативних синдиката, представника предлажу репрезентативни синдикати споразумно односно синдикат са већим бројем чланова синдикалне организације.

Члан 43.

Мандат представника запослених за безбедност и здравље на раду код послодавца траје четири године.

Пре истека периода на који је изабран, представнику запослених за безбедност и здравље на раду код послодавца мандат може да престане због:

- престанка радног односа
- подношења оставке
- изгласавања неповерења од стране органа који га је предложио.

У случају из става 2. овог члана избор новог представника запослених за безбедност и здравље на раду спроводи се најкасније у року од 30 дана од престанка мандата претходног представника.

Члан 44.

Послодавац је дужан да представника запослених за безбедност и здравље на раду

информише најмање једном у шест месеци о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду.

Члан 45.

О уоченим неправилностима у примени прописа о безбедности и здрављу на раду, представник запослених за безбедност и здравље на раду непосредно обавештава:

- 1) директора;
- 2) лице за послове безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 3) руководиоца дела процеса рада;
- 4) Одбор за безбедност и здравље на раду;
- 5) одбор репрезентативног синдиката.

Члан 46.

Представник запослених за безбедност и здравље на раду има право на плаћено одсуство са рада, ради обављања активности везаних за безбедност и здравље на раду и право на плаћено одсуство за све време проведено на седницама Одбора за безбедност и здравље на раду, као и за време присуствовања инспекцијском надзору, у складу са колективним уговором код послодавца.

Представник запослених за безбедност и здравље на раду, за време плаћеног одсуства из става 1. овог члана, има право на накнаду зараде у висини просечно остварене зараде у претходних 12 месеци.

Представник запослених за безбедност и здравље на раду, пре коришћења плаћених часова за обављање послова безбедности и здравља на раду, дужан је да благовремено о томе обавести непосредног руководиоца.

Члан 47.

Представник запослених за безбедност и здравље на раду за време обављања функције и по престанку функције ужива заштиту сходно члану 188. Закона о раду ако поступа у складу са законом, колективним уговором и општим актима послодавца.

Члан 48.

Представник запослених за безбедност и здравље на раду дужан је да репрезентативне синдикате информише о свом раду најмање једном у шест месеци, односно на сваки њихов захтев.

3. Одбор за безбедност и здравље на раду

Члан 49.

Чланови одбора за безбедност и здравље на раду су:

- 1) представници запослених за безбедност и здравље на раду;

2) представници које именује директор.

Број и састав одбора за безбедност и здравље на раду уређује се колективним уговором код послодавца, при чему број представника запослених мора да буде најмање за једног већи од броја представника послодавца, рачунајући и лице одређено од стране послодавца за послове безбедности и здравља на раду.

Иницијативу за формирање одбора за безбедност и здравље на раду могу да поднесу и послодавац, репрезентативни синдикати и запослени.

Послодавац је дужан да омогући да се, најкасније у року 15 дана од дана покретања иницијативе из става 3. овог члана, образује одбор за безбедност и здравље на раду и почне са радом.

Члан 50.

Мандат чланова одбора за безбедност и здравље на раду траје четири године.

Директор, односно репрезентативни синдикат може предложити другог члана одбора за безбедност и здравље на раду - представника послодавца, односно репрезентативног синдиката, уколико не извршава активности представника запослених на начин прописан Пословником о раду.

Председника одбора за безбедност и здравље на раду бирају чланови одбора већином гласова.

Председник одбора за безбедност и здравље на раду одређује се у складу са Пословником о раду који доноси Одбор за безбедност и здравље на раду.

Пословником о раду Одбор за безбедност и здравље на раду ближе уређује начин свога рада.

Члан 51.

Чланови Одбора за безбедност и здравље на раду приликом обављања активности везаних за безбедност и здравље на раду имају право да:

- 1) буду информисани о резултатима процене ризика;
- 2) остварују увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду;
- 3) дају предлоге и учествују у разматрању свих питања која се односе на спровођење безбедности и здравља на раду;
- 4) захтевају од послодавца информације о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду;
- 5) разматрају извештај послодавца о стању безбедности и здравља на раду запослених, као и о спроведеним мерама;
- 6) захтевају од послодавца да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
- 7) захтевају вршење инспекцијског надзора ако сматрају да нису спроведене одговарајуће мере безбедности и здравља на раду;
- 8) упознају се са налозима и предлозима или предузетим мерама инспекције рада;
- 9) разматрају извештаје о повредама на раду, професионалним обољењима и обољењима у вези са радом и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду од стране послодавца;

10) разматрају извештај послодавца о предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље;

11) разматрају и дају сугестије на део колективног уговора код послодавца у области безбедности и здравља на раду у току преговора за закључивање и даје иницијативу за измене и допуне колективног уговора у овој области;

12) разматрају нацрте и предлоге свих аката послодавца у области безбедности и здравља на раду и дају одговарајуће мишљење у сугестије;

13) разматрају и друга питања у складу са законом, колективним уговором и општим актима послодавца у области безбедности и здравља на раду.

Члан 52.

Послодавац може да одбору за безбедност и здравље на раду обезбеди потребне просторне и административно-техничке услове за несметан рад, као и стручну подршку, у складу са техничко-просторним и финансијским могућностима.

Послодавац и репрезентативни синдикат споразумно утврђују техничке и друге услове за рад Одбора за безбедност и здравље на раду .

Члан 53.

Одбор за безбедност и здравље на раду дужан је да послодавцу и репрезентативним синдикатима подноси шестомесечни извештај о своме раду.

Послодавац и репрезентативни синдикати дужни су да размотре ставове и мишљења Одбора за безбедност и здравље на раду и да га о свом ставу обавесте.

Члан 54.

Чланови одбора за безбедност и здравље на раду имају право да присуствују семинарима и саветовањима ради едукације за обављање својих функција најмање једном годишње.

Трошкове из става 1. овог члана сноси послодавац.

5. Осигурање запослених

Члан 55.

Послодавац је дужан да, на свој терет, осигура запослене за случај смрти, повреде на раду, професионалне болести, смањења или губитка радне способности.

Послодавац може да, поред осигурања из става 1. овог члана, осигура запослене који раде на радним местима са повећаним ризиком, у увећаном износу, утврђеном колективним уговором код послодавца, од повреда на раду и професионалних обољења.

Учесници овог уговора споразумом утврђују начин реализације осигурања из ст. 1. и 2. овог члана.

6. Заштита омладине

Члан 56.

Запослени млађи од 18 година, запослени између навршених 18 и 21 година живота имају право на заштиту омладине у складу са законом.

IX. ПЛАТА, НАКНАДА ПЛАТЕ И ДРУГА ПРИМАЊА

1. Елементи за утврђивање плате

Члан 57.

Плата запосленог се утврђује у складу са законом и овим Уговором.

2. Висина основице

Члан 58.

Учесници Уговора могу да преговарају о висини основице за обрачун и исплату плата сваке године у поступку доношења предлога буџета Републике Србије.

Учесници Уговора у поступку преговарања могу да разматрају могућност и потребу корекције коефицијената.

Члан 59.

Уговорне стране су сагласне да приступе преговарању о корекцији основице за обрачун плата пре истека рока на који је уговорена ако дође до битне промене околности на основу којих је утврђена основица за обрачун плата.

Иницијативу за преговоре покреће синдикат.

Учесници Уговора се обавезују да преговоре започну у року од десет дана од дана покретања иницијативе, те да преговори буду завршени у року од 30 дана од дана покретања иницијативе.

3. Додатак на плату

Члан 60.

Запослени има право на додатак на плату за:

1) време проведеног у радном односу (за минули рад) - 0,4% од основице за сваку пуну годину рада остварену у радном односу у установама социјалне заштите

2) за рад на дане државног и верског празника који је нерадни дан - 110% од основице;

3) за рад ноћу (између 22,00-06.00 часова наредног дана), ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде- 26% од основице

4) за прековремени рад (рад дужи од пуног радног времена,) - 26% од основице;

5) за време provedeno у приправности у складу са законом- за свеаки сат приправности у висини од 10 % од вредности радног сата основне зараде;

Ако запослени буде позван да ради за време приправности, има право на додатак на плату за сате прековременог рада.

Ако су се истовремено стекли услови по више основа утврђених у ставу 1. овог члана, проценат увећане плате не може бити нижи од збира процената по сваком од основа увећања, осим ако овим колективним уговором није другађије одређено.

Основицу за обрачун додатака на плату чини основна плата утврђена у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Члан 61.

Установе социјалне заштите и пружаоци услуга социјалне заштите, уз претходно прибављању сагласност оснивача, могу обављати и другу врсту делатности сагласно основној делатности и располагати приходима, у складу са законом

Средства из става 1. овог члана могу се користити за унапређења квалитета рада установе и њених корисника, а ради задовољења додатних потреба корисника као и побољшања материјалног и социјалног положаја запослених и то ако запослени: због потреба корисника поред послова на којима је ангажован, ради и послове који нису у опису његовог радног места; врши дужност непосредног старатеља корисника; поред својих послова обавља и послове привремено одсутног запосленог.

Расподела средстава из става 2. овог члана вршиће се на основу одлуке послодавца, у складу са општим актом, највише у висини од 25% месечно од просечне бруто зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

4. Исплата плате

Члан 62.

Плата се може исплаћивати у два дела, с тим да се други део плате исплати најкасније до 20. у наредном месецу за протекли месец.

5. Накнада плате

Члан 63.

Запослени има право на накнаду плате, у висини просечне плате запосленог у претходних 12 месеци, у следећим случајевима:

- 1) коришћења годишњег одмора;
- 2) коришћења плаћеног одсуства, војне вежбе, на позив државног органа и др.;
- 3) одсуства са рада на дан празника који је нерадни дан у складу са законом;
- 4) стручног оспособљавања и усавршавања када то захтева потреба процеса рада.

6. Накнада трошкова

Члан 64.

Послодавац је дужан да запосленом надокнади трошкове, и то:

1) за долазак и одлазак са рада (редован рад и рад по позиву) у висини цене превозне карте у јавном саобраћају ако послодавац није обезбедио сопствени превоз;

2) за време проведено на службеном путу у земљи;

3) за време проведено на службеном путу у иностранству, под условима и на начин утврђен одговарајућим прописима који се примењују на државне органе.

Накнада трошкова из става 1. тачка 2) овог члана исплаћује се запосленом у висини од 5% просечне месечне зараде по запосленом у републици, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, трошкове ноћења према приложеном рачуну осим у хотелу са пет звездица, стим што се путни трошкови превоза признају у целини према приложеном рачуну.

Запослени има право на накнаду превоза за долазак на рад и повратак са рада у висини пуне цене карте у јавном градском, приградском или међуградском саобраћају, за превозника који је запосленом временски најпогоднији за долазак на рад или одлазак са рада, односно до висине трошкова превоза ако нема могућности да се обезбеди јавни превоз.

У цену превозне карте улазе и трошкови припадајуће станичне услуге.

Члан 65.

Уколико послодавац упути запосленог на службени пут, а нема обезбеђен јавни превоз да запослени може у току утврђеног радног времена отићи и вратити се са службеног пута, послодавац је дужан да обезбеди накнаду трошкова коришћења сопственог аутомобила у службене сврхе у висини од 30% цене једног литра погонског горива.

7. Друга примања

Члан 66.

Послодавац је дужан запосленом да исплати :

1) отпремнину при одласку у пензију најмање у висини износа три последње исплаћене просечне плате запосленог, с тим што тако исплаћена отпремнина не може бити нижа од три последње исплаћене просечне плате по запосленом код послодавца, односно три просечне зараде по запосленом исплаћене у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, ако је то за запосленог повољније;

2) накнаду трошкова погребних услуга у случају смрти члана уже породице, а члановима уже породице у случају смрти запосленог, у висини трошкова погребних услуга;

3) накнаду штете због повреде на раду или професионалног обољења у складу са овим уговором, односно општим актом послодавца.

Као трошкови погребних услуга се сматрају уобичајени погребни трошкови, утврђени општим актом послодавца, а који не могу да буду виши од износа тих трошкова утврђених у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

Чланом уже породице у смислу овог члана сматрају се брачни друг и деца запосленог.

Члан 67.

Запослени има право на јубиларну награду у износу од:

1) 50% просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику- за 10 година рада проведених у радном односу у установи социјалне заштите;

2) једне просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику - за 20 година рада проведених у радном односу у установи социјалне заштите;

3) једне и по просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику - за 30 година рада проведених у радном односу; у установи социјалне заштите.

Исплата јубиларне награде доспева у року од 30 дана од дана када је запослени стекао право у складу са ставом 1. овог члана.

Члан 68.

Послодавац може запосленом да исплати солидарну помоћ у случају:

1) дуже или теже болести запосленог или члана његове уже породице;

2) набавке ортопедских помагала и апарата за рехабилитацију запосленог или члана његове уже породице;

3) здравствене рехабилитације запосленог;

4) настанка инвалидности запосленог код послодавца;

5) набавке лекова за запосленог или члана уже породице;

6) помоћ самохраном родитељу са дететом до 14 година живота;

Чланом уже породице из става 1. овог члана сматра се: брачни и ванбрачни друг, дете рођено у браку и ван брака, пасторак, усвојеник и друга лица према којима запослени има законску обавезу издржавања.

Дужом болешћу у смислу ст. 1. овог члана сматра се болест која траје дуже од 3 месеца непрекидно. Тежом болешћу сматра се болест која је као таква третирана прописима из здравственог осигурања.

У случајевима утврђеним у ставу 1. тач. 2), 3) и 5) овог члана, помоћ у току године признаје се ако запосленом није омогућено остваривање овог права на терет средстава обавезног здравственог осигурања.

Висина помоћи у току године, у случајевима утврђеним у ставу 1. тач. 1.) – 5). овог члана признаје се на основу уредне документације у вредности неопорезованог износа предвиђена Законом о порезу на доходак грађана.

У случајевима из ст. 1. тач. 6). висина помоћи у току календарске године може бити до висине једне просечне зараде у Републици према последњем објављеном податку републичког органа за статистику.

Члан 69.

Запосленима се може исплатити новогодишњи поклон из прихода установе из члана 61. овог уговора.

Деци запослених до 10 година старости припада право на пригодан поклон за Нову Годину у складу са одлуком Послодавца, а уз претходно прибављено мишљење синдиката, до неопорезивог износа.

Члан 70.

Послодавац може из прихода установе из члана 61. овог уговора да:

- уплати премију запосленом за добровољно пензијско осигурање,
- уплати премију запосленом за колективно осигурање од последица незгода и колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција,
- обезбеди пригодан поклон запосленим женама поводом 8. марта.

Члан 71.

Послодавац може из прихода установе из члана 61. овог уговора, запосленом одобрити зајам за набавку огрева, зимнице и уџбеника.

Зајам из става 1. овог члана послодавац може да одобри под следећим условима:

1) износ одобреног зајма не може бити већи од једне просечне месечне зараде по запосленом у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике;

2) исплата зајма у текућем месецу не може се вршити пре исплате зараде за претходни месец;

3) повраћај зајма врши се из зараде запосленог најдуже у шест месечних рата, почев од исплате зараде у првом наредном месецу, у односу на месец у којем је исплаћен зајам;

4) зајам се поново не може одобрити док се у потпуности не врати ранији зајам.

Иницијативу за добијање зајма даје репрезентативни синдикат у установи, а послодавац је дужан да у року од 15 дана одговори на поднету иницијативу.

X. УСЛОВИ ЗА РАД СИНДИКАТА

Члан 72.

Послодавац је дужан да обезбеди:

1) представнику репрезентативног синдиката код послодавца присуствовање седницама управног одбора на којима се разматрају питања од значаја за материјални и социјални положај запослених;

2) да се размотре мишљења и предлози репрезентативног синдиката пре доношења одлука од значаја за материјални, економски и социјални положај запослених;

3) учешће репрезентативног синдиката у предлагању и избору чланова управног и надзорног одбора из реда запослених.

Члан 73.

Репрезентативни синдикат чији је запослени члан може покренути иницијативу за опозив изабраног члана управног или надзорног одбора из редова запослених.

Члан 74.

Послодавац има обавезу да репрезентативни синдикат обавештава о питањима из своје надлежности, које су од битног значаја за економски и радно-социјални положај запослених, а нарочито о:

- годишњем извештају о раду;
- подацима о просечној плати, исплаћеним платама по квалификацијама и по организационим јединицама;
- броју новопримљених запослених, на које послове су распоређени и у коју радну јединицу.

Послодавац је обавезан, да на захтев репрезентативног синдиката, за сваки месец утврди приходе и расходе за остваривање права из члана 63. Уговора и о томе обавести репрезентативни синдикат.

Послодавац је дужан да синдикату омогући приступ свим пословима код послодавца, када је то потребно у циљу заштите права запослених утврђених законом и колективним уговорима, уз поштовање услова и стандарда утврђених законом.

Послодавац је дужан да на захтев репрезентативног синдиката, доставља квартално, репрезентативном синдикату извештај о прековременом и ноћном раду.

Члан 75.

Одлуке са именима синдикалних представника у изабраним органима синдикалних организација који је потписан од овлашћеног лица синдиката, прослеђује се директору.

Члан 76.

Послодавац је обавезан да овлашћеним представницима репрезентативног синдиката из члана 78. овог уговора омогући одсуствовање са рада ради реализације програмских активности и присуствовања синдикалним састанцима, конференцијама, седницама, семинарима и конгресима, по позиву органа који организује састанак.

Послодавац је обавезан да за едукативне семинаре и сл., а према одлуци надлежног органа репрезентативног синдиката, омогући одсуствовање са рада

представницима синдиката у трајању до 10 радних дана и то највише до два представника по семинару.

Послодавац је обавезан да омогући одсуствовање са рада представнику синдиката када је одређен да заступа запосленог у радном спору са послодавцем пред арбитром или судом за време потребно за заступање.

Послодавац је обавезан да представницима репрезентативних синдиката који су изабрани у више органе синдиката уз одговарајућу одлуку о именовању или избору, омогући одсуствовање са рада за учествовање у раду тих органа, уз приложен позив, а представницима репрезентативних синдиката који су изабрани у више органе може и да сноси трошкове одласка на седнице (путне трошкове, накнаду за исхрану).

Члан 77.

Послодавац је дужан да репрезентативном синдикату, у складу са својим могућностима, без накнаде трошкова и посредством службе која обавља правно-административне и рачуноводствене послове:

1) обезбеди услове за обављање стручно-административно и техничких послова, коришћење телефона, телефакса, рачунара, апарата за копирање и умножавање, и друге услове за обављање послова везаних за основну синдикалну активност у складу са својим могућностима ;

2) коришћење засебног простора који подразумева потребан број канцеларија, у зависности од броја чланова синдиката са неопходним канцеларијским намештајем у складу са својим могућностима;

3) коришћење сале за састанке;

4) огласни простор приступачан запосленима ради истицања обавештења и информација;

5) одбије износ синдикалне чланарине за све чланове репрезентативног синдиката од плате и уплати га на одговарајући рачун синдиката, у складу са статутом;

6) врши обраду података о уплати чланарине и даје на увид овлашћеном представнику синдиката;

7) да синдикату достави приспеле, билтене, публикације, летке и друга документа и информације, која су у функцији обавештавања и вршења синдикалних активности;

8) обезбеди употребу службеног аутомобила или другог одговарајућег превозног средства, са плаћеним трошковима за одлазак на састанке, семинаре у складу са својим могућностима.

Начин остваривања услова за рад репрезентативних синдиката код послодавца и овлашћених представника репрезентативних синдиката се утврђује писменим споразумом између репрезентативног синдиката и послодавца.

Члан 78.

Послодавац је дужан да репрезентативном синдикату достави сва акта која се односе на рад и организацију рада у установи и на положај запослених (статут установе, Правилник о организацији и систематизацији послова, Правилник о раду

, акт којим се утврђује пословна тајна, акт о решавању стамбених потреба, акт у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду, акт о нормативима и стандардима за утврђивање резултата рада запослених, уговор закључен са Републичким заводом за здравствено осигурање и др.).

Члан 79.

Лице овлашћено за заступање и представљање репрезентативног синдиката има право на плаћено одсуство ради обављања синдикалне функције, и то:

1) на 40 плаћених сати рада месечно ако синдикат има најмање 200 чланова и по 1 сат месечно за сваких следећих 100 чланова;

2) на сразмерно мање плаћених сати ако синдикат има мање од 100 чланова.

Овлашћени представник репрезентативног синдиката потписника овог уговора изабран у вишим органима републичког органа синдиката и регионални синдикални повереник, имају право на најмање 60 плаћених сати рада месечно за рад у синдикату.

У складу са критеријумима утврђеним општим актом послодавца или споразумом послодавца и репрезентативног синдиката, може се утврдити да овлашћеном представнику синдиката мирује радни однос.

Члан 80.

Послодавац је дужан уз писмену сагласност запосленог да поштује услове учлањења, ишчлањења, обрачуна висину синдикалне чланарине утврђене актима синдиката чији је запослени члан и исту обустави.

Члан 81.

Послодавац је дужан да на иницијативу репрезентативног синдиката, најмање једном у три месеца сазове заједнички састанак представника репрезентативних синдиката.

На састанцима се разматрају питања везана за материјални и социјални положај запослених и примену колективног уговора.

Послодавац и синдикат имају обавезу редовног, потпуног и благовременог међусобног обавештавања.

Члан 82.

Послодавац не може да откаже уговор о раду, нити на други начин да стави у неповољан положај (распоређивање на друге послове, мање плаћене послове, распоређивање у другу организациону целину, упућивање на рад у друго место рада, упућивање на рад код другог послодавца, повећавање обима послова, проглашавање технолошким вишком) представника репрезентативних синдиката запослених (председник синдикалне организације, регионални повереник, члан органа синдиката, представник запослених у органима управљања и надзора установе, члан републичких органа синдиката) за време обављања функције и по престанку функције, у складу са законом.

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 83.

Потписници Уговора сагласни су да заједно решавају питања које се односе на економски, социјални и радни положај запослених у области социјалне заштите.

Члан 84.

У циљу утврђивања норматива и услова рада, потписници Уговора су сагласни да се обезбеде услови ради спровођења истраживања о степену изгарања на раду и ефектима стреса у вршењу послова из области социјалне заштите.

Члан 85.

Уговор је закључен када га потпишу овлашћена лица учесника у закључивању.

Члан 86.

Предлог за измене и допуне Уговора може да поднесе сваки учесник у писаном облику.

Учесници Уговора дужни су да се у року од 15 дана од дана пријема предлога за измену и допуну Уговора изјасне о предлогу.

Репрезентативни синдикати образују одбор за преговоре.

Број чланова одбора одређују синдикати сразмерно броју чланова.

Члан 87.

Послодавац је дужан да своја општа акта усклади са овим уговором у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог уговора, у складу са законом.

Члан 88.

Ако на дан ступања на снагу Уговора није коначно одлучено о правима, обавезама и одговорностима запосленог, примењују се одредбе Уговора, ако је то за запосленог повољније.

Члан 89.

Учесници Уговора образују Комисију за праћење и примену Уговора. Комисија даје мишљења у вези са применом овог колективног уговора.

Сваки од учесника именује по три члана у Комисију за праћење примене Уговора. Чланови Комисије из својих редова бирају председника и заменика председника Комисије.

Комисија из става 1. овог члана дужна је да учеснике Уговора обавештава о примени и датим мишљењима у вези са применом Уговора најмање једном годишње.

Члан 90.

Уговор се закључује на период од три године, почев од дана његовог ступања на снагу.

Овај уговор ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у «Службеном гласнику Републике Србије».

Даном ступања на снагу овог колективног уговора престаје да важи Посебан колективни уговор за социјалну заштиту у Републици Србији («Службени Гласник РС» бр. 22/2002).

ЗА ВЛАДУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У
СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
др Миленко Чуровић,

СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У
ЗДРАВСТВУ И СОЦИЈАЛНОЈ
ЗАШТИТИ СРБИЈЕ
др Зоран Савић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ,
БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

Бр. 112-07-00068/2015-02

Датум: 29.01. 2015. године
БЕОГРАД

Посебан колективни уговор за социјалну заштиту у Републици Србији уписан је у Регистар колективних уговора у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања под редним бројем 38, дана 29.01.2015. године.

Оверава,

Љиљана Рађеновић